

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste commissie OCW
T.a.v. mevrouw A. Wolbert
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Plaats/datum:
Utrecht, 13 december 2016

Kenmerk:
2016.098758/RdB

Onderwerp:
tbv Algemeen overleg passend onderwijs op 15 december

Geachte mevrouw Wolbert,

Op 15 december spreekt uw kamer over de voortgang van passend onderwijs. wij geven u graag het volgende mee.

Verschillende onderzoeken wijzen uit dat passend onderwijs tijd vraagt om goed geïmplementeerd te worden. De PO-Raad sluit zich hierbij nadrukkelijk aan en blijft die tijd en ruimte vragen om passend onderwijs verder te implementeren en de kwaliteit van onderwijs aan alle leerlingen verder te verbeteren. Daarbij dient de focus niet alleen te liggen op het terugdringen van het aantal thuiszitters. Passend onderwijs is immers goed onderwijs voor elk kind.

Inzet van middelen

Uit de tiende voortgangsrapportage passend onderwijs blijkt dat niet al het geld voor passend onderwijs het afgelopen anderhalf jaar is uitgegeven. De PO-Raad vindt het begrijpelijk dat samenwerkingsverbanden een zekere financiële buffer hebben om schommelingen in het aantal zorgleerlingen op te kunnen vangen. Alleen dan kunnen scholen er voor zorgen dat álle leerlingen passend onderwijs krijgen. Er zijn veel samenwerkingsverbanden waar het goed loopt en waar de reserves niet buiten proportioneel zijn of historisch zijn te verklaren. Verschillende samenwerkingsverbanden hebben inmiddels gereageerd op de Tiende voortgangsrapportage over passend onderwijs. Zij merken terecht op dat de situatie per samenwerkingsverband onderling sterk verschilt. Bijvoorbeeld in de mate waarin zij eigen personeel in dienst hebben of overgenomen financiële verplichtingen hebben. Veel samenwerkingsverbanden hebben er inmiddels voor gekozen de reserves uit te keren aan de schoolbesturen ten behoeve van de bassiondersteuning.

De PO-Raad gaat uit van een noodzakelijke buffer van vijf procent. Hierover is de PO-Raad in gesprek met de samenwerkingsverbanden en zijn er instrumenten ontwikkeld om een risicoanalyse uit te voeren voor een samenwerkingsverband. Daar waar samenwerkingsverbanden veel meer van hun budget overhouden, moeten zij worden aangesproken door hun bestuur en toezichthouders. De PO-Raad biedt ook ondersteuning en advies aan samenwerkingsverbanden ten aanzien van hun financiële bedrijfsvoering en verantwoording.

Draagvlak en bureaucratie

Passend onderwijs leidt in veel gevallen nog tot een toename in werkdruk en bureaucratie. Ook samenwerking tussen regio's en samenwerking tussen speciaal onderwijs en regulier onderwijs, leidt tot veel bureaucratie. De grote regionale verschillen maken echter duidelijk dat de oplossingen hiervoor ook in de regio gevonden moeten worden. De schoolbesturen zijn aan zet om de betrokkenheid van leraren en het draagvlak voor passend onderwijs in de scholen te vergroten. De schoolbesturen moeten samen met scholen en leraren de doelen voor passend onderwijs verder concretiseren. Het samen met leerkrachten vormgeven aan het ondersteuningsprofiel kan daartoe een waardevol instrument zijn. Versterking van de deskundigheid van leraren zowel binnen schoolteams als via de lerarenopleidingen en specifieke aandacht voor de communicatie met ouders zijn daarbij essentieel.

Governance: sturing en verantwoording

Governance wordt genoemd als belangrijk aandachtspunt in de tiende voortgangsrapportage, door de Onderwijsinspectie en in het advies van de Onderwijsraad. Nog niet overal zijn het interne toezicht en doorzettingsmacht goed geregeld en zijn rollen en posities van bij samenwerkingsverbanden aangesloten besturen voldoende helder. De PO-Raad organiseerde hier al verschillende bijeenkomsten en workshops over. Om de regionale bestuurskracht verder te versterken biedt de PO-Raad diverse vormen van ondersteuning aan. Ook het dashboard Passend onderwijs kan een krachtig sturingsinstrument zijn voor samenwerkingsverbanden als het gaat om sturing en verantwoording. Met het dashboard krijgen besturen inzicht in de vraag of en hoe zij als samenwerkingsverband tot betere resultaten komen.

Dekkend regionaal netwerk en simpelere financiering

De PO-Raad vraagt aandacht voor de serieuze signalen van scholen voor leerlingen met zeer complexe ondersteuningsbehoeften die door vermindering van bekostiging door de samenwerkingsverbanden sterk onder druk komen staan. Vooral in negatieve vereveningsgebieden is dit aan de orde. Het gaat hier om bovenregionale voorzieningen waarvoor de bestuurders van de samenwerkingsverbanden, in het kader van een dekkend netwerk, gezamenlijk verantwoordelijkheid zullen moeten nemen.

Daarnaast wil de PO-Raad erop wijzen dat het financiële systeem erg complex is. De organisatie van onderwijs, jeugdhulp en zorg is veranderd door diverse transitie's. Partners waarmee scholen gewend waren te werken zijn veranderd, geldstromen lopen anders, er is overleg nodig met veel verschillende partners. Voor scholen en samenwerkingsverbanden is de financiering moeilijk te begrijpen en daardoor onnodig ingewikkeld.

We moeten af van het systeem dat voor elk kind apart afspraken gemaakt moeten worden met zorgaanbieders, zonder dat je weet of die zorg er wel is in de buurt. We zouden veel meer toe moeten naar een (boven) regionaal dekkend netwerk, waarbij passende zorg en onderwijs gegarandeerd is voor ieder kind. Hierbij moet je vooraf afspraken maken met die zorgaanbieders, op regionaal niveau in plaats van voor ieder kind afzonderlijk.

Wij vragen uw kamer:

- In te zetten op een simpelere vorm van financiering, met vooraf regionale afspraken over de zorg die geboden kan worden.
- Ervoor te zorgen dat er meer experimenteerruimte komt, in het bijzonder bij de samenwerking tussen speciaal onderwijs en regulier onderwijs.

Met vriendelijke groet,

Rinda den Besten
Voorzitter PO-Raad